

GRANSKNINGSRAPPORT 2023

Borås Djurpark & Camping AB

Till årsstämman i Borås Djurpark & Camping AB
Organisationsnummer 556073-0359

Granskningsrapport för år 2023

Jag – Bengt Sandell - av Kommunfullmäktige i Borås Stad utsedd lekmannarevisor i Borås Djurpark & Camping AB - har granskat bolagets verksamhet under år 2023.

Granskningen har utförts enligt aktiebolagslagen och god revisionsred i kommunal verksamhet. Granskningen har utgått från bedömning av risk och väsentlighet. Jag har samarbetat med bolagets auktoriserade revisor och nyttjat sakkunnigt biträde från Borås Stads Revisionskontor i min granskning.

Borås Djurpark & Camping AB har under året bedrivit arbetet i linje med de mål för verksamheten som anges i bolagets ägardirektiv. Bolaget uppnår inte det budgetmål och resultatkrav som fastställts av Kommunfullmäktige. Jag noterar att styrelsen genomfört ett arbete under året avseende djurparkens framtida utveckling. Detta för att på sikt förbättra det ekonomiska resultatet. Av bolagets årsredovisning framgår hur bolaget arbetat för att uppfylla målen med verksamheten i det specifika ägardirektivet under 2023.

Jag bedömer att Borås Djurpark & Camping AB:s verksamhet har bedrivits på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Den interna kontrollen bedöms som tillräcklig.

Granskningsresultat specificeras i granskningsredogörelse för Borås Djurpark & Camping AB 2023.

BORÅS 2024-02-22

Bengt Sandell

Till styrelsen för Borås Djurpark & Camping AB

Granskningsredogörelse för 2023

Enligt aktiebolagslagen 10 kap 3 § ska lekmannarevisorerna i den omfattning som följer av god revisionssed granska om bolagets verksamhet sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, samt om bolagets interna kontroll är tillräcklig. Granskningen tar sin utgångspunkt i lagstiftning, god revisionssed i kommunal verksamhet samt Skyrevs och Starevs rekommendationer. Granskningen utgår från en bedömning av risk och väsentlighet för bolaget. Åtgärder i förhållande till iakttagelser i föregående års granskning bedöms.

Revisionskontoret i Borås Stad har biträtt lekmannarevisorn vid granskning av bolaget och upprättandet av granskningsredogörelsen. Granskningsredogörelsen är riktad till styrelsen och utgör en rapportering av väsentliga iakttagelser, avvikelser och bedömningar. Granskningsredogörelsen utgör underlag för den granskningsrapport som lekmannarevisorn enligt lagstiftningen ska upprätta och som ska biläggas bolagets årsredovisning och behandlas på årsstämman. Granskningsrapporten bygger på en samlad bedömning av resultatet från den grundläggande granskningen och eventuella fördjupade granskningar som berör bolaget.

Väsentliga iakttagelser

Under året har parken haft ca 183 000 betalande besökare (år 2022: ca 186 000 besökare).

Borås Djurpark konstaterar att man haft en negativ besöksutveckling under 2000-talet. Förmågan att attrahera besökare har inte varit tillräcklig. Andra parker har samtidigt förnyat sina erbjudanden och satsat på besöksdrivande investeringar. I konkurrens med andra parker gäller det att ha förmåga att attrahera besökare för att vara en reseanledning. Bolaget har gjort en marknadsanalys i samarbete med en konsult. Bolaget uppger att man står vid ett vägval.

Bolaget konstaterar att för att locka fler besökare behövs större investeringar med ett större nyhetsvärde. Tillgången till området i Nordskogen skapar många möjligheter för djurparkens framtida expanderingsmenar bolaget. Styrelsen tog beslut 2022 om att bolaget bör arbeta i en riktning att tillföra mer än djuranläggningar i parken för att få kraften att locka fler besökare från ett större upptagningsområde.

Styrelsen har 13 december 2023 tagit beslut om en omfattande utvecklingsplan. Utvecklingsplanen sträcker sig till 2029. Det rör sig om en satsning på "kuststaden Kypeköping" med ett pingvinland och Simbas äventyrsvärld. Det finns även planer på ett nytt ahus eftersom också den anläggningen är i stort behov av renovering, men där finns ännu inga skisser framtagna. Totalt omfattar planen cirka 260 miljoner kronor under sex års tid. Bolaget uppger att satsningen på sikt ska generera fler besökare och därmed ett förbättrat resultat. Styrelsen tog också beslut om att en hemställan för ställningstagande i ärendet skulle skickas in till Kommunfullmäktige.

Bolagets nya säsonger – Halloween och julsäsongen (Simbas jul) har fortsatt under 2023.

Campingen har under året fortsatt att utveckla sitt koncept, att vara en citycamping för turister med nära till allt; naturen, nöjen, djurparken, shopping och till city. Det har påbörjats en långsiktig satsning att höja kvalitén på vandrarhem, stugor och servicehus. Campingen har fortsatt utvecklingen av aktiviteter för campinggästerna, under året tillfördes äventyrsgolf och en bilbana med djurtema. Ett nytt hyresavtal med Lokalförvaltningsförvaltningen är sedan tidigare på plats med syfte att skapa större rådighet över kommande investeringar.

Verksamhet

Av ägardirektivet framgår det att kommunen ska äga bolaget bland annat för att:

- *kunna vara aktiv inom besöksnäringen och erbjuda en attraktion i staden för både turister och kommuninvånare,*
- *förmedla information och kunskap om djur och natur, och*
- *öka medvetenheten hos människor om behovet av naturvård.*

Bolaget ska

- *delta i olika program för att bevara djurarter, både i djurparker och i det vilda,*
- *utnyttja djurparken för att undervisa och visa på det beroende som finns mellan djurparksdjur, deras vilda artfränder och deras miljö och hur lätt balansen rubbas,*
- *arbeta för att skapa en bättre miljö, genom att beakta miljöhänsyn och kretsloppsprincipen vid inköp, avfallshantering och övrig drift och underhåll,*
- *arbeta för att utveckla besöksupplevelsen i djurparken och campingen med syfte att vara en attraktiv reseanledning för turister, såväl som ett attraktivt besöksmål för kommunens och regionens innevånare.*

Bolaget har under året upprättat en bolagsstyrningsrapport i enlighet med det gemensamma ägardirektivet. Av bolagsstyrningsrapporten framgår översiktligt hur bolaget arbetat för att uppfylla de kommunövergripande målen och målen med verksamheten i det specifika ägardirektivet.¹ Av bolagets årsredovisning framgår hur bolaget arbetat för att uppfylla målen med verksamheten i det specifika ägardirektivet under 2023.

Av bolagsstyrningsrapporten framgår även i vilken utsträckning bolaget efterlever de policys, program och regler som bolaget ska följa enligt det gemensamma ägardirektivet. Bolaget uppger följsamhet till sammantaget 29 av 34 av Kommunfullmäktiges styrdokument. Bolaget uppger inga förklaringar eller kommentarer i rapporten när det gäller de styrdokument som inte efterlevs.

Styrelsen har under året upprättat en arbetsordning och en VD instruktion i enlighet med det gemensamma ägardirektivet.²

Styrelsen har inte genomfört den styrelseutvärdering och utvärdering av VD som framgår av instruktioner i det gemensamma ägardirektivet. Styrelsen kommer genomföra en självutvärdering av styrelsens arbete senare under 2024.

¹ Borås Djurpark & Camping AB, Bolagsstyrningsrapport 2023-12-18

² Arbetsordning för styrelsen i Borås Djurpark & Camping, 2023-12-13 och VD instruktion för Borås Djurpark och Camping 2023-12-13

Ekonomi

Bolagets ekonomiska resultat för 2023 är ett underskott om 22,6 mnkr efter finansiella poster (Kommunfullmäktiges budget: underskott 13,9 mnkr).

Djurparken har tappat besökare, framförallt dagsbiljettbesökare, vilket i sin tur medfört lägre entréintäkter. Det är enligt bolaget den främsta orsaken att bolaget inte klarade budget 2023. Av bolagets intäkter kommer 80 % från besöket inne i parken. Resten kommer från övernattningar och uppdraget som utbildare. Bolaget bedömer att de främsta anledningarna till att besökarna var färre, är det ekonomiska läget med hög inflation som drabbat målgruppen barnfamiljer samt att den viktiga högsäsongen påverkades kraftigt av det regniga vädret. Campingen gör ett positivt resultat jämfört med budget och slog rekord under sommarsäsongen med antal övernattande turister. Bolaget har också drabbats av ökade driftskostnader, lönekostnader samt räntekostnader.

Bolaget har varit återhållsamt med stora investeringar de senaste tre åren. Bolaget har under 2023 satsat på flera, mindre investeringar med huvudsakligt syfte att locka besökare, skapa intäkter samt att underhålla mark och fastigheter i såväl djurpark som camping. Bolaget hade under året planerat att göra investeringar för 21,4 mnkr. Av de planerade investeringarna har investeringar för 24,4 mnkr utförts. Den enskilt största anledningen till avvikelserna är att ombyggnationen av campingens reception påbörjades tidigare, den var planerad till 2024.

Kommunfullmäktige har fastställt ett resultatkrav för året. Underskottet i bolaget ska uppgå som högst till 13,9 mnkr före koncernbidrag. Bolaget uppnår inte Kommunfullmäktiges budgetmål och resultatkrav.

Kommunstyrelsen föreslår att bolaget ska erhålla 22,6 mnkr i koncernbidrag från Borås Stadshus AB.

Intern kontroll

Styrelsen har ansvar för den interna kontrollen i bolaget. Enligt Borås Stads regler för intern kontroll ska styrelsen genomföra riskanalys, upprätta planer för och genomföra uppföljning av den interna kontrollen. Styrelsen ska även fatta beslut om regler och anvisningar för intern kontroll.

Bolaget har genomfört en riskanalys som identifierade 70 risker. Styrelsen har varit delaktig i framtagandet av riskanalysen. Planen för intern kontroll omfattade 13 huvudsakliga kontrollmoment. Styrelsen fattade beslut om planen för intern kontroll 19 oktober 2022. Samtliga kontrollmoment kommer att avrapporteras till styrelsen 7 mars 2024. Bolaget har antagit regler och anvisningar för intern kontroll på styrelsemötet 28 april 2021. Dessa kommer enligt bolaget att uppdateras av styrelsen under 2024.

Bolaget har en beslutad attestordning.³ Bolagets attestregler anger grundläggande regler och beloppsgränser för attester.

Bevakningsområden

Lekmannarevisorn har specifikt bevakat följande områden under året, Borås Camping och investeringar i nya anläggningar.

Fördjupade granskningar

Ingen fördjupad granskning har genomförts under året.

Föregående års granskning

Inga kvarstående noteringar från föregående års granskning.

³ Attestinstruktioner, Borås Djurpark AB, 2023-12-13

Bedömning

Borås Djurpark & Camping AB har under året bedrivit arbetet i linje med de mål för verksamheten som anges i bolagets ägardirektiv. Bolaget uppnår inte det budgetmål och resultatkrav som fastställts av Kommunfullmäktige. Det noteras att styrelsen genomfört ett arbete under året avseende djurparkens framtida utveckling. Detta för att på sikt förbättra det ekonomiska resultatet. Av bolagets årsredovisning framgår hur bolaget arbetat för att uppfylla målen med verksamheten i det specifika ägardirektivet under 2023.

Bedömningen är att bolagets verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt. Den interna kontrollen bedöms som tillräcklig.

Andreas Ekelund
Revisionschef

Stefan Sjöblom
Certifierad kommunal yrkesrevisor
Lekmannarevisorers biträde

BORÅS
STAD

STADSREVISIONEN

Besöksadress Sturegatan 42 **Postadress** 501 80 Borås
Telefon 033-35 71 56 **E-post** revisionskontoret@boras.se
Webbplats boras.se/stadsrevisionen